ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 3
วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์นิเทศก์ตามการรับรู้ของอาจารย์พี่เลี้ยงและนักศึกษาฝึกสอน ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยตามลำดับ ดังนี้

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นอาจารย์พี่เลี้ยงของนักศึกษาฝึกสอนจากมหาวิทยาลัยในกรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2538 จำนวน 286 คน และนักศึกษาฝึกสอนปีที่ 4 จากมหาวิทยาลัยในกรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2538 จำนวน 286 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling) ดังนี้

1. กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางขนาดกลุ่มตัวอย่างของ Yamane (1973 : 1088) สำหรับศึกษาค่าเฉลี่ยของประชากร ณ ระดับความเชื่อมั่น 95% เมื่อยอมให้ความคลาดเคลื่อนของการประมาณค่าเฉลี่ยที่เกิดขึ้นได้ในระดับ $\pm$5% ซึ่งได้กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาฝึกสอนจำนวน 286 คน จากจำนวนประชากรทั้งหมด 985 คน

2. จำแนกนักศึกษาฝึกสอนปีที่ 4 ปีการศึกษา 2538 ออกเป็น 4 กลุ่ม ตามมหาวิทยาลัยที่ศึกษาอยู่ คือ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร และมหาวิทยาลัยรามคำแหง

3. สุ่มนักศึกษาแต่ละมหาวิทยาลัยตามสัดส่วนของนักศึกษา ซึ่งได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างของนักศึกษาฝึกสอนในแต่ละมหาวิทยาลัย ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวนนักศึกษาฝึกสอนจำแนกตามมหาวิทยาลัย

สถานศึกษา	จำนวนประชากร	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	282	82
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	294	85
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร	132	38
มหาวิทยาลัยรามคำแหง	277	81
รวม	985	286

4. ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่เป็นอาจารย์พี่เลี้ยงนั้นสุ่มจากอาจารย์ที่เป็นอาจารย์พี่เลี้ยงของนักศึกษาฝึกสอน จำนวน 286 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์นิเทศก์ ซึ่งผู้วิจัยเป็นผู้สร้างขึ้น โดยแบบสอบถามฉบับนี้แบ่งออกเป็น 2 ตอนคือ

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะของคำถามเป็นแบบสำรวจรายการ(check - list) และเป็นแบบปลายเปิด

ตอนที่ 2 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์นิเทศก์ ลักษณะของคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ จำนวน 60 ข้อ ซึ่งแบ่งเป็นคำถามด้านวิชาชีพจำนวน 20 ข้อ ด้านบุคลิกภาพและความประพฤติจำนวน 20 ข้อ และด้านมนุษยสัมพันธ์จำนวน 20 ข้อ

การสร้างเครื่องมือในการวิจัย

ในการดำเนินการสร้างเครื่องมือนั้นผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับดังนี้

1. ศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ที่ทำหน้าที่ในด้านการนิเทศการศึกษาจากตำรา วารสาร เอกสารสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ ตลอดจนงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2. สร้างแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์นิเทศก์ แล้วไปทำการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญซึ่งเป็นอาจารย์ที่เคยทำหน้าที่เป็นอาจารย์พี่เลี้ยงมาแล้วไม่น้อยกว่า 10 ปี และนักศึกษาฝึกสอน โดยให้ผู้เชี่ยวชาญและนักศึกษาฝึกสอนตอบคำถามเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์นิเทศก์ ทั้ง 3 ด้าน ซึ่งในแต่ละด้านนั้น

ผู้เชี่ยวชาญและนักศึกษาฝึกสอนสามารถแสดงความคิดเห็นได้อย่างเสรี และไม่จำกัดจำนวนข้อ

3. นำข้อมูลจากการวิเคราะห์เอกสาร และจากแบบสัมภาษณ์มาสร้างเป็นแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์

4. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญด้านการนิเทศการศึกษาตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) โดยการพิจารณาความครอบคลุมและความเหมาะสมของแบบสอบถาม

5. นำแบบสอบถามไปทดลองใช้(Try out)กับอาจารย์พี่เลี้ยงและนักศึกษาฝึกสอน ที่ไม่ได้เป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ จำนวน 30 คน

6. นำแบบสอบถามจากข้อ 5 มาปรับปรุงให้เหมาะสม

7. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้อีกครั้งหนึ่งเพื่อวิเคราะห์หาคุณภาพของเครื่องมือในด้านความเที่ยง (Reliability) ผู้วิจัยได้หาความเที่ยงของแบบสอบถามฉบับนี้โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha-coefficient) ได้ค่าความเที่ยงของแบบสอบถามฉบับนี้เป็น 0.83 ซึ่งถือว่ามีค่าความเที่ยงสูง เหมาะสมที่จะใช้เป็นเครื่องมือในการวิจัยได้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยตนเอง โดยทำหนังสือขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามจากคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้มาดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. ข้อมูลที่เกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม จะทำการวิเคราะห์โดยการหาความถี่ (frequency) และหาค่าร้อยละ (percentage)

2. ข้อมูลเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ จะวิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D)

สำหรับเกณฑ์ที่ใช้ในการแปลความหมายเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์นิเทศก์นั้น จะยึดเกณฑ์ตามที่ Best (1970 : 175) ได้เสนอแนะไว้ดังนี้

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 4.50 - 5.00 หมายความว่า มากที่สุด

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.50 - 4.49 หมายความว่า มาก

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 2.50 - 3.49 หมายความว่า ปานกลาง

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 1.50 - 2.49 หมายความว่า น้อย

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 1.00 - 1.49 หมายความว่า น้อยที่สุด

3. ในการเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์นิเทศก์ตามการรับรู้ของอาจารย์พี่เลี้ยงและนักศึกษาฝึกสอนนั้น ผู้วิจัยได้ทำการทดสอบโดยใช้การทดสอบค่าที (t–test)

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

1. สูตรคำนวณค่าร้อยละ

$$\text{ค่าร้อยละ} = \frac{\text{จำนวนของผู้ตอบข้อนั้น}}{\text{จำนวนผู้ตอบทั้งหมด}} \times 100$$

2. สูตรคำนวณหาค่าเฉลี่ย

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

$\bar{X}$ = ค่าเฉลี่ย

$\sum X$ = ผลรวมของข้อมูลหรือผลรวมของคะแนน

N = จำนวนข้อมูล

(เตือนใจ เกตุษา , 2533 : 55)

3. สูตรคำนวณหาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

$$S = \sqrt{\frac{\sum(X - \bar{X})^2}{N}}$$

S = ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

X = คะแนนแต่ละตัว

$\bar{X}$ = ค่าเฉลี่ย

N = จำนวนข้อมูล

(เตือนใจ เกตุษา , 2533 : 79)

4. สูตรคำนวณค่า t - test

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{S_p^2\left(\frac{1}{n_1}+\frac{1}{n_2}\right)}}$$

t = ค่าอัตราส่วนวิกฤติ t

$$S_p^2 = \frac{(n_1 - 1)S_1^2 + (n_2 - 1)S_2^2}{n_1 + n_2 - 2}$$

(เตือนใจ เกตุษา , 2533 : 159)

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย